

LEGE nr. 4 din 4 aprilie 1953 (*republicată*)

CODUL FAMILIEI

EMITENT

- MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ
- -----
- Codul familiei a fost adoptat prin Legea nr 4 din 4.04.1956 și republicat în B. Of. nr. 13 din 18.04.1956. Lucrarea reda textul republicat cu modificările ce i s-au adus prin Decretul nr. 779/1966 (B. Of. nr. 64 din 8.10.1966), Legea nr. 3/1970 (B. Of. nr. 70 din 25.06.1970), Decretul nr. 174/1974 (B. Of. nr. 108 din 1 august 1974) și Legea nr. 59/1993 (M. Of. nr. 177 din 26 iulie 1993).

Data intrării în vigoare 18-04-1956

Abrogat de Articolul 230, Capitolul X din LEGE nr. 71 din 3 iunie 2011 la data 13-06-2011

Articolul 1

În România statul ocrotește căsătoria și familia; el sprijină, prin măsuri economice și sociale, dezvoltarea și consolidarea familiei.

Statul apara interesele mamei și copilului și manifesta deosebită grija pentru creșterea și educarea tinerei generații.

Familia are la baza căsătoria liber consimțită între soți.

În relațiile dintre soți, precum și în exercițiul drepturilor față de copii, bărbatul și femeia au drepturi egale.

Drepturile părintești se exercită numai în interesul copiilor.

Articolul 2

Relațiile de familie se bazează pe prietenie și afecțiune reciprocă între membrii ei, care sînt datori să-și acorde unul altuia sprijin moral și material.

Titlul I

Căsătoria

Capitolul 1

Încheierea căsătoriei

Articolul 3

Numai căsătoria încheiată în fața delegatului de stare civilă*1) da naștere drepturilor și obligațiilor de soți prevăzute în prezentul cod.

*1) Primarul îndeplinește funcția de ofițer de stare civilă (art. 44 lit. t) din Legea nr. 69 din 26 noiembrie 1991 a administrației publice locale (republicată în M. Of. nr. 79 din 18 aprilie 1996)

Articolul 4

Bărbatul se poate căsători numai dacă a împlinit vîrsta de optsprezece ani, iar femeia numai dacă a împlinit șaisprezece ani.

Cu toate acestea, pentru motive temeinice, se poate încuviința căsătoria femeii care a împlinit cincisprezece ani. Încuviințarea se poate da de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București sau al județului*2) în cuprinsul căruia își are domiciliul femeia și numai în temeiul unui aviz dat de un medic oficial.

Articolul 5

Este oprit să se căsătorească bărbatul care este căsătorit sau femeia care este căsătorită.

Articolul 6

Este oprită căsătoria între rudele în linie dreaptă, precum și între cele în linie colaterală pînă la al patrulea grad inclusiv.

Pentru motive temeinice, căsătoria între rudele în linie colaterală de gradul al patrulea poate fi încuviințată de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București sau al județului*2) în cuprinsul căruia cel care cere aceasta încuviințare își are domiciliul.

*2) Consilii locale, Consiliul municipiului București, consilii județene și primari potrivit Legii administrației publice locale nr. 69 din 26 noiembrie 1991.

Articolul 7

Este oprită căsătoria:

- a) între cel care înfiaza sau ascendenții lui, de o parte, și cel înfiat ori descendenții acestuia, de alta;
- b) între copiii celui care înfiaza, de o parte, și cel înfiat sau copiii acestuia, de alta;
- c) între cei înfiați de aceeași persoană.

Pentru motive temeinice, căsătoria între persoanele prevăzute la lit. b) și c) de mai sus poate fi încuviințată potrivit dispozițiilor art. 6 alin. 2.

Articolul 8

În timpul tutelei, căsătoria este oprită între tutore și persoana minora ce se afla sub tutela sa.

Articolul 9

Este oprit să se căsătorească alienatul mintal, debilul mintal, precum și cel care este lipsit vremelnic de facultățile mintale, cat timp nu are discernământul faptelor sale.

Articolul 10

Căsătoria nu se va încheia dacă viitorii soți nu declara ca și-au comunicat reciproc starea sănătății lor. În cazul în care, prin lege specială, este oprită căsătoria celor suferinzi de anumite boli, se vor aplica dispozițiile acelei legi.

Articolul 11

Căsătoria se încheie în fața delegatului de stare civilă al Consiliului popular al comunei, orașului, municipiului sau sectorului municipiului București*1), în cuprinsul căruia se afla domiciliul sau reședința oricăruia dintre viitorii soți.

*1) vezi nota de la articolul 3

Articolul 12

Cei care vor să se căsătorească vor face, personal, declarația de căsătorie la serviciul de stare civilă la care urmează a se încheia căsătoria.

Dacă unul dintre viitorii soți nu se afla în localitatea unde urmează a se încheia căsătoria, el va putea face declarația de căsătorie în localitatea unde se afla, la serviciul de stare civilă, care o va transmite, din oficiu și fără întârziere, serviciului de stare civilă competent pentru încheierea căsătoriei.

Articolul 13

În declarația de căsătorie, viitorii soți vor arata că nu exista nici o piedică legală la căsătorie. Odată cu declarația de căsătorie, ei vor prezenta dovezile cerute de lege.

Articolul 14

Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă exista o piedică legală ori dacă alte cerințe ale legii nu sînt îndeplinite.

Opunerea la căsătorie se va face numai în scris, cu arătarea dovezilor pe care ea se întemeiază.

Articolul 15

Delegatul de stare civilă va refuza să constate încheierea căsătoriei dacă, în temeiul verificărilor ce este dator să facă, al opunerilor primite sau al informațiilor ce are, găsește ca cerințele legii nu sînt îndeplinite.

Articolul 16

Căsătoria se încheie prin consimțămîntul viitorilor soți. Aceștia sînt obligați să fie prezenți, împreună, în fața delegatului de stare civilă*1), la sediul serviciului de stare civilă, pentru a-și da consimțămîntul personal în mod public.

Cu toate acestea, în cazurile arătate de legea specială, delegatul de stare civilă*1) va putea încheia căsătoria și în afară sediului serviciului de stare civilă, cu respectarea condițiilor prevăzute în alin. 1.

*1) vezi nota de la articolul 3

Articolul 17

Delegatul de stare civilă*1), luînd consimțămîntul viitorilor soți, va întocmi de îndată în registrul actelor de stare civilă actul de căsătorie, care se semnează de soți și de delegat.

*1) vezi nota de la articolul 3

Articolul 18

Căsătoria nu poate fi dovedită decât prin certificatul de căsătorie, eliberat pe baza actului întocmit în registrul actelor de stare civilă.

Capitolul 2 **Nulitatea căsătoriei**

Articolul 19

Este nulă căsătoria încheiată cu încălcarea dispozițiilor prevăzute în art. 4, 5, 6, 7 lit. a, 9 și 16.

Articolul 20

Căsătoria încheiată împotriva dispozițiilor privitoare la vârsta legală nu va fi declarată nulă dacă, între timp acela dintre soți care nu avea vârsta cerută pentru căsătorie a împlinit-o ori dacă sotia a dat naștere unui copil sau a rămas însărcinată.

Articolul 21

Căsătoria poate fi anulată la cererea soțului al cărui consimțământ a fost viciat prin eroare cu privire la identitatea fizică a celuilalt soț, prin viclenie sau prin violență.

Anularea căsătoriei din aceste cauze poate fi cerută de cel al cărui consimțământ a fost viciat, în termen de șase luni de la încetarea violenței ori de la descoperirea erorii sau a vicleniei.

Articolul 22

În cazul în care soțul unei persoane declarate moartă s-a recăsătorit și, după aceasta, hotărîrea declarativă de moarte este anulată, căsătoria cea nouă rămîne valabilă.

Prima căsătorie este desfăcută pe data încheierii noii căsătorii.

Articolul 23

Soțul care a fost de bună-credință la încheierea căsătoriei, declarată nulă sau anulată, păstrează, pînă la data cînd hotărîrea instanței judecătorești rămîne definitivă, situația unui soț dintr-o căsătorie valabilă.

Declararea nulității căsătoriei nu are nici o urmărire în privința copiilor, care își păstrează situația de copii din căsătorie.

Articolul 24

În cazul prevăzut în art. 23 alin. 1 cererea de întreținere a soțului de bună-credință și raporturile patrimoniale dintre bărbat și femeie sînt supuse, prin asemănare, dispozițiilor privitoare la divorț.

Tot astfel, în cazul prevăzut în art. 23 alin. 2 se vor aplica, prin asemănare, dispozițiile prevăzute la divorț, în ce privește drepturile și obligațiile dintre părinți și copii.

Capitolul 3

Efectele căsătoriei

Secțiunea I

Drepturile și obligațiile personale ale soților

Articolul 25

Bărbatul și femeia au drepturi și obligații egale în căsătorie.

Articolul 26

Sotii hotărăsc de comun acord în tot ce privește căsătoria.

Articolul 27

La încheierea căsătoriei, viitorii soți vor declara, în fața delegatului de stare civilă*1), numele pe care s-au învoit să-l poarte în căsătorie.

Sotii pot să-și păstreze numele lor dinaintea căsătoriei, să ia numele unuia sau altuia dintre ei sau numele lor reunite.

*1) vezi nota de la articolul 3

Articolul 28

Sotii sînt obligați să poarte în timpul căsătoriei numele comun declarat.

Dacă sotii s-au învoit să poarte în timpul căsătoriei un nume comun și l-au declarat la încheierea căsătoriei potrivit dispozițiilor art. 27 din codul de față, fiecare dintre soți nu va putea cere schimbarea acestui nume, pe cale administrativă, decât cu consimțământul celuilalt soț.

Secțiunea a II - a

Drepturile și obligațiile patrimoniale ale soților

Articolul 29

Sotii sînt obligați să contribuie, în raport cu mijloacele fiecăruia, la cheltuielile casniciei.

Articolul 30

Bunurile dobândite în timpul căsătoriei, de oricare dintre soți, sînt, de la data dobîndirii lor, bunuri comune ale soților.

Orice convenție contrară este nulă.

Calitatea de bun comun nu trebuie să fie dovedită.

Articolul 31

Nu sînt bunuri comune, ci bunuri proprii ale fiecărui soț:

- a) bunurile dobândite înainte de încheierea căsătoriei;
- b) bunurile dobândite în timpul căsătoriei prin moștenire, legat sau donație, afară numai dacă dispunatorul a prevăzut ca ele vor fi comune;
- e) bunurile de uz personal și cele destinate exercitării profesiei unuia dintre soți;
- d) bunurile dobândite cu titlu de premiu sau recompensa, manuscrisele științifice sau literare, schițele și proiectele artistice, proiectele de investiții și inovații, precum și alte asemenea bunuri;
- e) indemnizația de asigurare sau despăgubirea pentru pagube pricinuite persoanei;
- f) valoarea care reprezintă și înlocuiește un bun propriu sau bunul în care a trecut aceasta valoare.

Articolul 32

Sotii răspund cu bunurile comune pentru:

- a) cheltuielile făcute cu administrarea oricăruia dintre bunurile lor comune;
- b) obligațiile ce au contractat împreună;
- c) obligațiile contractate de fiecare dintre soți pentru împlinirea nevoilor obișnuite ale casniciei;
- d) repararea prejudiciului cauzat prin însușirea de către unul dintre soți a unor bunuri proprietate publică, dacă prin aceasta au sporit bunurile comune ale soților.

Articolul 33

Bunurile comune nu pot fi urmărite de creditorii personali ai unuia dintre soți.

Cu toate acestea, după urmărirea bunurilor proprii ale soțului debitor, creditorul sau personal poate cere împărțirea bunurilor comune, însă numai în măsura necesară pentru acoperirea creanței sale.

În acest din urmă caz, bunurile atribuite prin împărțire fiecărui soț devin proprii.

Articolul 34

Creditorii vor putea urmări și bunurile proprii ale soților, însă numai după urmărirea bunurilor comune.

Articolul 35

Sotii administrează și folosesc împreună bunurile comune și dispun tot astfel de ele.

Oricare dintre soți, exercitând singur aceste drepturi este socotit ca are și consimțămîntul celuilalt soț. Cu toate acestea, nici unul dintre soți nu poate înstrăina și nici nu poate greva un teren sau o construcție ce face parte din bunurile comune, dacă nu are consimțămîntul celuilalt soț.

Articolul 36

La desfacerea căsătoriei, bunurile comune se împart între soți, potrivit învoielii acestora. Dacă sotii nu se învoiesc asupra împărțirii bunurilor comune, va hotărî instanța judecătorească.

Pentru motive temeinice, bunurile comune, în întregime sau numai o parte dintre ele, se pot împărți prin hotărîre judecătorească și în timpul căsătoriei. Bunurile astfel împărțite devin bunuri proprii. Bunurile neimpartite, precum și cele ce se vor dobândi ulterior, sînt bunuri comune.

Capitolul 4 Desfacerea căsătoriei

Articolul 37

Căsătoria încetează prin moartea unuia dintre soți sau prin declararea judecătorească a morții unuia dintre ei.

Căsătoria se poate desface prin divorț*1).

*1) Art. 37 alin. 2 a fost modificat prin Legea nr. 59/1993 (M. Of. nr 177 din 26 iulie 1993)

Articolul 38

Instanța judecătorească poate desface căsătoria prin divorț atunci cînd, datorită unor motive temeinice, raporturile dintre soți sînt grav vătămăte și continuarea căsătoriei nu mai este posibilă.

Divorțul poate fi pronunțat și numai pe baza acordului ambilor soți, dacă sînt îndeplinite următoarele condiții:

- a) pînă la data cererii de divorț a trecut cel puțin un an de la încheierea căsătoriei și
- b) nu exista copii minori rezultați din căsătorie.

Oricare dintre soți poate cere divorțul atunci cînd starea sănătății sale face imposibilă continuarea căsătoriei.

La soluționarea cererilor accesorii divorțului, referitoare la încredințarea copiilor minori, obligația de întreținere și folosirea locuinței, instanța va ține seama și de interesele minorilor*1).

Articolul 39

Căsătoria este desfăcută din ziua cînd hotărîrea prin care s-a pronunțat divorțul a rămas irevocabilă.

Fața de cel de-al treilea, efectele patrimoniale ale căsătoriei încetează de la data când s-a făcut mențiune despre hotărîrea de divorț pe marginea actului de căsătorie sau de la data când ei au cunoscut divorțul pe alta cale.

Articolul 40

La desfacerea căsătoriei prin divorț, soții se pot învoi ca soțul care, potrivit art. 27, a purtat în timpul căsătoriei numele de familie al celuilalt soț, să poarte acest nume și după desfacerea căsătoriei.

Instanța judecătorească va lua act de aceasta învoiala prin hotărîrea de divorț. Instanța, pentru motive temeinice, poate să încuviințeze acest drept chiar în lipsa unei învoieli între soți.

Dacă nu a intervenit o învoiala sau dacă instanța nu a dat încuviințarea, fiecare dintre foștii soți va purta numele ce avea înainte de căsătorie.

Articolul 41

Pînă la desfacerea căsătoriei în condițiile prevăzute de art. 39, soții își datorează întreținere.

Soțul divorțat are dreptul la întreținere, dacă se afla în nevoie din pricina unei incapacități de muncă survenite înainte de căsătorie, ori în timpul căsătoriei; el are drept la întreținere și atunci când incapacitatea se ivește în decurs de un an de la data desfacerii căsătoriei, însă numai dacă incapacitatea se datorează unei împrejurări în legătură cu căsătoria.

Întreținerea datorată potrivit dispozițiilor alin. 2 poate fi stabilită pînă la o treime din venitul net din munca al soțului obligat la plata ei, potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui ce urmează a o plăti. Aceasta întreținere, împreună cu întreținerea datorată copiilor, nu va putea depăși jumătate din venitul net din munca al soțului obligat la plata.

Cînd divorțul este pronunțat numai din vina unuia dintre soți, acesta nu va beneficia de prevederile alin. 2 și 3 decât timp de un an de la desfacerea căsătoriei.

În toate cazurile, dreptul la întreținere încetează prin recasatorirea soțului îndreptățit să o primească.

Articolul 42

Instanța judecătorească va hotărî, odată cu pronunțarea divorțului, căruia dintre părinți vor fi încredințați copiii minori. În acest scop, instanța va asculta părinții și autoritatea tutelară și, ținînd seama de interesele copiilor, pe care de asemenea îi va asculta dacă au împlinit vîrsta de zece ani, va hotărî pentru fiecare dintre copii, dacă va fi încredințat tatălui sau mamei.

Pentru motive temeinice, copiii pot fi încredințați unor rude ori unor alte persoane, cu consimțămîntul acestora, sau unor instituții de ocrotire.

Totodată, instanța judecătorească va stabili contribuția fiecărui părinte la cheltuielile de creștere, educare, învățătura și pregătire profesională a copiilor.

Învoiala părinților privitoare la încredințarea copiilor și la contribuția fiecărui părinte la cheltuielile de creștere, educare, învățătura și pregătire profesională a acestora va produce efecte numai dacă a fost încuviințată de instanța judecătorească.

Articolul 43

Părintele divorțat, căruia i s-a încredințat copilul, exercită cu privire la aceasta drepturile părintești.

Cînd copilul a fost încredințat unei alte persoane sau unei instituții de ocrotire, instanța judecătorească va stabili care dintre părinți va exercita dreptul de a-i administra bunurile și de a-l reprezenta sau de a-i încuviința actele. Persoana sau instituția de ocrotire socială căreia i s-a încredințat copilul va avea față de acesta numai drepturile și îndatoririle ce revin părinților privitor la persoana copilului. Dispozițiile art. 108 se aplică prin asemănare.

Părintele divorțat, căruia nu i s-a încredințat copilul, păstrează dreptul de a avea legături personale cu acesta, precum și de a veghea la creșterea, educarea, învățătura și pregătirea lui profesională.

Articolul 44

În cazul schimbării împrejurărilor, la cererea oricăruia dintre părinți sau a copilului, dacă acesta a împlinit vîrsta de patrusprezece ani, a autorității tutelare sau a vreunei instituții de ocrotire, instanța judecătorească va putea modifica măsurile privitoare la drepturile și obligațiile personale sau patrimoniale între părinții divorțati și copii.

Modificarea măsurilor luate potrivit dispozițiilor art. 42 alin. 1 și 2 se va face cu paza cerințelor prevăzute de acele dispoziții.

Titlul II

Rudenia

Capitolul 1

Dispoziții generale

Articolul 45

Rudenia este legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul ca mai multe persoane au un ascendent comun.

În primul caz rudenția este în linie dreaptă, iar în al doilea în linie colaterală. Rudenția în linie dreaptă poate fi ascendentă sau descendentă.

Articolul 46

Gradul de rudenie se stabilește astfel:

- a) în linie dreaptă, după numărul nașterilor; astfel, fiul și tatăl sînt rude de gradul întâi, nepotul de fiu și bunicul sînt rude de gradul al doilea;
- b) în linie colaterală, după numărul nașterilor, urcând de la una dintre rude pînă la ascendentul comun și coborînd de la acesta pînă la cealaltă rudă; astfel frații sînt rude în gradul al doilea, unchiul și nepotul în gradul al treilea, verii primari în gradul al patrulea.

Capitolul 2

Filiația

Secțiunea I

Filiația față de mama

Articolul 47

Filiația față de mama rezultă din faptul nașterii.

Ea se dovedește prin certificatul constatator al nașterii.

Articolul 48

Dacă nașterea nu a fost înregistrată în registrul de stare civilă ori dacă copilul a fost trecut în registrul de stare civilă ca născut din părinți necunoscuți, mama poate recunoaște pe copil.

Recunoașterea se poate face fie prin declarație la serviciul de stare civilă, fie printr-un înscris autentic, fie prin testament.

Recunoașterea, chiar făcută prin testament, nu se poate revoca.

Articolul 49.

Recunoașterea care nu corespunde adevărului poate fi contestată de orice persoană interesată.

Articolul 50

În cazul în care, din orice împrejurări, dovada filiației față de mama nu se poate face prin certificatul constatator al nașterii, ori în cazul în care se contesta realitatea celor cuprinse în certificatul constatator al nașterii, dovada filiației față de mama se poate face în fața instanței judecătorești prin orice mijloc de probă.

Articolul 51

Copilul nu poate reclama o stare civilă contrară celeia care rezultă din certificatul de naștere și folosirea stării civile conforme cu acest certificat.

De asemenea, nimeni nu poate contesta starea civilă a copilului care are folosirea unei stări civile conforme cu certificatul sau de naștere.

Articolul 52

Acțiunea pentru stabilirea filiației față de mama aparține numai copilului; ea poate fi pornită de reprezentantul legal, în cazul în care copilul este minor sau pus sub interdicție.

Dreptul de a porni acțiunea pentru a stabili filiația față de mama nu trece asupra moștenitorilor copilului; ei pot continua acțiunea pornită de acesta.

Acțiunea pentru stabilirea filiației față de mama poate fi pornită și împotriva moștenitorilor preinsei mame.

Acțiunea nu se prescrie în timpul vieții copilului.

Secțiunea a II - a

Filiația față de tata

Articolul 53

Copilul născut în timpul căsătoriei are ca tata pe soțul mamei.

Copilul născut după desfacerea, declararea nulității sau anularea căsătoriei are ca tata pe fostul soț al mamei, dacă a fost conceput în timpul căsătoriei și nașterea a avut loc înainte ca mama să fi intrat într-o nouă căsătorie.

Dispozițiile art. 51. sînt aplicabile și situațiilor prevăzute în prezentul articol.

Articolul 54

Paternitatea poate fi tagaduită, dacă este cu neputință ca soțul mamei să fie tatăl copilului.

Acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită numai de soț; moștenitorii acestuia pot continua acțiunea pornită de el.

Dacă soțul este pus sub interdicție, acțiunea va putea fi pornită de tutore, însă numai cu încuviințarea autorității tutelare.

În toate cazurile, mama copilului va fi citată.

Articolul 55

Acțiunea în tăgăduirea paternității se prescrie în termen de șase luni de la data când tatăl a cunoscut nașterea copilului.

În cazul în care, mai înainte de împlinirea acestui termen, tatăl a fost pus sub interdicție, un nou termen curge pentru tutore de la data când acesta a aflat despre nașterea copilului.

Dacă acțiunea nu a fost pornită de acesta, ea poate fi pornită de tata după ce i s-a ridicat interdicția, înăuntrul unui nou termen de șase luni.

Articolul 56

Filiația față de tata se stabilește, în afară de cazurile prevăzute în art. 53, prin recunoaștere sau hotărîre judecătorească.

Articolul 57

Copilul conceput și născut în afară de căsătorie poate fi recunoscut de către tatăl sau; după moartea copilului, acesta poate fi recunoscut numai dacă a lăsat descendenți firești.

Recunoașterea se face prin declarație făcută la serviciul de stare civilă, fie odată cu înregistrarea nașterii, fie după această dată; recunoașterea poate fi făcută și prin înscris autentic sau prin testament.

Recunoașterea, chiar făcută prin testament, nu se poate revoca.

Articolul 58

Recunoașterea care nu corespunde adevărului poate fi contestată de orice persoană interesată.

Dacă recunoașterea este contestată de mama, de cel recunoscut sau de descendenții acestuia, dovada paternității este în sarcina autorului recunoașterii sau a moștenitorilor săi.

Articolul 59

Acțiunea în stabilirea paternității din afară căsătoriei aparține copilului și se pornește în numele sau de către mama, chiar dacă este minora, ori de reprezentantul lui legal.

Dreptul de a porni acțiunea în stabilirea paternității nu trece asupra moștenitorilor copilului; ei pot continua acțiunea pornită de acesta.

Acțiunea în stabilirea paternității poate fi pornită și împotriva moștenitorilor pretinsului tata.

Articolul 60

Acțiunea de stabilirea paternității din afară căsătoriei poate fi pornită în termen de un an de la nașterea copilului. Dacă, în cazul prevăzut în art. 54 alin. 1, un copil a pierdut calitatea de copil din căsătorie prin efectul unei hotărîri judecătorești, termenul de un an pentru pornirea acțiunii în stabilirea paternității din afară căsătoriei va curge de la data când acea hotărîre a rămas definitivă.

În cazul în care mama a conviețuit cu pretinsul tata ori dacă acesta din urma a prestat copilului întreținere, termenul de un an va curge de la încetarea conviețuirii ori a întreținerii.

Articolul 61

Timpul cuprins între a trei sute și a o suta optzecea zi dinaintea nașterii copilului este timpul legal al concepțiunii. El se socotește de la zi la zi.

Secțiunea a III - a

Situația legală a copilului

Articolul 62

Copilul din căsătorie ia numele de familie comun al părinților.

Dacă părinții nu au un nume de familie comun, copilul va lua numele de familie al unuia dintre ei ori numele lor reunite. În acest caz, numele copilului se va stabili prin învoiala părinților și se va declara, odată cu nașterea copilului, la serviciul de stare civilă. În lipsa unei asemenea învoieli, autoritatea tutelară de la domiciliul copilului va hotărî, ascultând pe părinți, dacă copilul va purta numele unuia dintre ei sau numele lor reunite.

Articolul 63

Copilul din afară căsătoriei a cărui filiație a fost stabilită prin recunoaștere sau prin hotărîre judecătorească are, față de părinți și rudele acestuia, aceeași situație ca și situația legală a unui copil din căsătorie.

Articolul 64

Copilul din afară căsătoriei dobândește numele de familie al aceluia dintre părinți față de care filiația a fost mai întîi stabilită.

În cazul în care filiația a fost stabilită ulterior și față de celălalt părinte, instanța judecătorească va putea da încuviințarea copilului să poarte numele acestuia din urma.

În cazul în care copilul a fost recunoscut în același timp de ambii părinți, se aplică dispozițiile art. 62 alin. 2.

Articolul 65

Dacă filiația copilului din afară căsătoriei este stabilită față de ambii părinți, încredințarea lui, precum și contribuția părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățătura și pregătire profesională, se vor hotărî potrivit dispozițiilor art. 42-44 inclusiv, care se aplică prin asemănare.

Capitolul 3 Înfierea*1)

*1) Termenul de "înfiere" din Codul familiei și din orice alte acte normative a fost înlocuit prin termenul "adopție" prin **Legea nr. 48 din 16 iulie 1991** pentru completarea și modificarea unor dispoziții legale privind înfierea (M. Of. nr. 147 din 17 iulie 1991)

Articolul 66

Înfierea se face numai în interesul celui înfiat.

Articolul 67

Numai minorii pot fi înfiați. Cu toate acestea, va putea fi înfiată și persoana majoră, care, în timpul minorității, a fost crescută de cel care voiește s-o înfieze.

Înfierea între frați este oprită.

Articolul 68

Nu pot înfia decât persoanele majore care îndeplinesc condițiile cerute pentru a fi tutori și care sînt cu cel puțin optsprezece ani mai în vîrstă decât cei pe care voiesc să-i înfieze.

Pentru motive temeinice, autoritatea tutelara va putea încuviința înfierea, chiar dacă diferența de vîrstă prevăzută în alineatul precedent este mai mica.

Articolul 69

Este oprită înfierea unui copil de către mai multe persoane, afară de cazul în care ea se face de către soț și soție, deodată sau succesiv.

Dacă persoana ce voiește sa înfieze este căsătorită, va fi necesar și consimțămîntul celuilalt soț, afară numai dacă acesta este pus sub interdicție, decăzut din drepturile părintești sau, din orice împrejurare, în neputință de a-și manifesta voința.

Articolul 70

Pentru încheierea înfierii se cere consimțămîntul celui care infiaza, consimțămîntul părinților celui înfiat, dacă acesta este minor, precum și consimțămîntul celui înfiat, dacă a împlinit vîrstă de zece ani.

Dacă unul dintre părinți este mort, pus sub interdicție, decăzut din drepturile părintești sau, din orice împrejurare, în neputință de a-și manifesta voința, consimțămîntul celuilalt părinte este îndestulător.

Dacă cel ce urmează a fi înfiat este pus sub tutela, va consimți tutorele, iar dacă se afla într-o situație în care este necesară punerea sub tutela, dar aceasta nu a fost încă instituită, autoritatea tutelara va putea încuviința înfierea, fără a mai fi necesară instituirea tutelei.

Articolul 71

Consimțămîntul la înfiere se da fie prin declarație făcută direct în fața autorității tutelare care încuviințează înfierea, fie prin înscris autentic.

Articolul 72

Autoritatea tutelara va putea încuviința înfierea numai dacă va constata ca cel care infiaza, poate asigura înfiatului o normală dezvoltare fizică și morală, precum și ca înfierea nu se face în scopul de a-l exploata sau în alte scopuri potrivnice legii ori regulilor de conviețuire socială.

Articolul 73

Abrogat*2).

Articolul 74

Abrogat *2).

*2) **Art. 73 și 74 au fost abrogate prin Legea nr. 11/1990** privind încuviințarea adopției (art. 14), republicată în M. Of. nr. 159 din 24 iulie 1995.

Articolul 75

Înfierea își produce efectele de la data încuviințării ei.

De la această dată înfiatul are față de cel care infiaza drepturile și obligațiile pe care le are copilul din căsătorie față de părinții săi, iar descendenții înfiatului au față de cel care infiaza drepturile și obligațiile pe care descendenții copilului din căsătorie le au față de ascendentul acestuia.

Înfiatul și descendenții săi păstrează toate drepturile și obligațiile izvorâte din filiație față de părinții firești și rudele acestora.

Articolul 76

Drepturile și îndatoririle părintești trec asupra celui care înfiaza.

În cazul în care cel care înfiaza este soțul părintelui firesc al înfiatului, drepturile și îndatoririle părintești aparțin celui care înfiaza și părintelui firesc căsătorit cu acesta.

Dacă cel care înfiaza va fi decăzut din drepturile părintești, instanța judecătorească, ținând seama de interesele minorului înfiat și ascultându-l și pe acesta, dacă a împlinit vârsta de zece ani, va putea fie să redea părinților firești exercițiul drepturilor părintești, fie să încredințeze pe minor unei alte persoane, cu consimțământul acesteia. În acest caz, se aplică dispozițiile art. 104 alin. 3, iar instanța va hotărî și privitor la reprezentarea minorului sau încuviințarea actelor sale, precum și la administrarea bunurilor acestuia.

Articolul 77

Înfierea nu da naștere rudeniei între cel înfiat și rudele celui care înfiaza, în afară de cazul arătat în art. 79.

Articolul 78

Înfiatul dobândește prin înfiere numelui celui care înfiaza.

În cazul în care înfierea se face de către cei doi soți ori de către soțul care înfiaza pe copilul celuilalt soț, iar sotii au un nume de familie comun, înfiatul va purta acest nume; dacă sotii nu au un nume de familie comun, ei sînt obligați ca, la încuviințarea înfierii, să declare, potrivit dispozițiilor art. 62. alin. 2, care se aplică prin asemănare, numele de familie pe care înfiatul urmează să-l poarte.

Autoritatea tutelara*1) va putea încuviința ca înfiatul să continue să poarte vechiul sau nume, adăugându-l la cel dobîndit prin înfiere.

În toate cazurile, decizia de încuviințare a înfierii va arăta numele pe care înfiatul urmează să-l poarte.

*1) Primarul conduce serviciile publice locale și asigură funcționarea serviciilor de stare civilă și de autoritate tutelara, potrivit [art. 44 lit s,\) din Legea administrației publice locale nr. 69 din 26 noiembrie 1991](#) (republicată în M. Of. nr. 79 din 18 aprilie 1996).

Articolul 79

La cererea comuna a tuturor celor îndreptățiți să consimtă la înfiere, autoritatea tutelara poate încuviința înfierea cu toate efectele unei filiații firești.

De la data cînd aceasta înfiere își produce efectele, înfiatul devine ruda cu rudele celor care înfiaza, ca un copil firesc al acestora din urma, iar drepturile și îndatoririle izvorâte din filiație între cel înfiat și părinții săi firești și rudele acestora încetează. Cu toate acestea, se aplică între cel înfiat și rudele sale firești dispozițiile art. 6.

Dispozițiile art. 78 alin. 1, 2 și 4 sînt aplicabile și situațiilor prevăzute în alineatele precedente.

Serviciul de stare civilă va întocmi în registru un nou act de naștere al celui înfiat, în care cei care înfiaza vor fi trecuți ca părinți firești. Vechiul act de naștere se va păstra, făcându-se pe el mențiune despre întocmirea celui nou.

Articolul 80

Înfierea, încheiată fără consimțământul părinților înfiatului, poate fi desfăcută de instanța judecătorească la cererea oricăruia dintre părinți, dacă este în interesul copilului ca el să se întoarcă la aceștia.

În cazul în care înfiatul a împlinit vârsta de zece ani, se va cere și consimțământul acestuia.

Articolul 81

Înfiatul, părinții firești ai acestuia, instituțiile de ocrotire, autoritatea tutelara și orice organe ale administrației de stat vor putea cere instanței judecătorești desfacerea înfierii dacă aceasta este în interesul înfiatului.

Articolul 82

Desfacerea înfierii poate fi pronunțată numai după ascultarea delegatului autorității tutelare.

Înfierea se desface pe data cînd hotărîrea judecătorească a rămas definitivă.

Articolul 83

La desfacerea înfierii, înfiatul redobândește vechiul sau nume de familie; instanța judecătorească, pentru motive temeinice, va putea însă încuviința ca înfiatul să păstreze numele de familie dobîndit prin înfiere.

Articolul 84

Odată cu desfacerea înfierii, instanța judecătorească va putea obliga pe cel care înfiaza să plătească înfiatului o pensie de întreținere, cît timp acesta va fi minor.

Articolul 85

La desfacerea înfierii, dacă fostul înfiat este minor, părinții firești redobîndesc drepturile părintești, afară numai dacă instanța judecătorească, în interesul minorului, hotărăște instituirea unei tutele.

Capitolul 4

Obligația de întreținere

Articolul 86

Obligația de întreținere există între soț și soție, părinți și copii, cel care înfiază și înfiat, bunici și nepoți, strabunici și strănepoti, frați și surori, precum și între celelalte persoane anume prevăzute de lege.

Are drept la întreținere numai acela care se afla în nevoie, neavând puțința unui câștig din munca, din cauza incapacității de a munci.

Descendentul, cât timp este minor, are drept la întreținere, oricare ar fi pricina nevoii în care se afla.

Articolul 87

Soțul care a contribuit la întreținerea copilului celui alt soț este obligat să continue să dea întreținere copilului, cât timp acesta este minor, însă numai dacă părinții săi firești au murit, sînt dispăruți ori sînt în nevoie.

Copilul va putea fi obligat să dea întreținere celui care l-a întreținut timp de zece ani, astfel cum se arată în alineatul precedent.

Articolul 88

Cel care a luat un copil pentru a-l crește, fără a întocmi formele cerute pentru înfiere, are obligația să-l întrețină, cât timp copilul este minor, însă numai dacă părinții firești au murit, sînt dispăruți ori sînt în nevoie.

Articolul 89

Întreținerea se datorează în ordinea următoare:

- a)** soții își datorează întreținerea înaintea celorlalți obligați;
- b)** descendentul este obligat la întreținere înaintea ascendentului, iar, dacă sînt mai mulți descendenți sau mai mulți ascendenți, cel în grad mai apropiat înaintea celui mai îndepărtat;
- c)** cel care înfiază este obligat la întreținere înaintea părinților firești;
- d)** frații și surorile își datorează întreținere după părinți, însă înaintea bunicii.

Articolul 90

În cazul în care mai multe dintre persoanele prevăzute în art. 89 sînt obligate să întrețină aceeași persoană, ele vor contribui la plata întreținerii, proporțional cu mijloacele ce au.

Dacă părintele are drept la întreținere de la mai mulți copii, el poate, în caz de urgență, să pornească acțiunea numai împotriva unuia dintre ei. Cel care a plătit întreținerea se poate întoarce împotriva celorlalți obligați pentru partea fiecăruia.

Articolul 91

În cazul în care cel obligat în primul rând la întreținere nu are mijloace îndestulătoare pentru a acoperi nevoile celui ce o cere, instanța judecătorească va putea obliga pe celelalte persoane îndatorate la întreținere să o completeze, în ordinea stabilită de art. 89.

Articolul 92

Cînd cel obligat nu poate presta, în același timp, întreținerea tuturor celor care sînt în drept să i-o ceară, instanța judecătorească, ținînd seama de nevoile fiecăreia dintre aceste persoane, poate hotărî fie ca întreținerea să se plătească numai uneia dintre ele, fie ca întreținerea să se împartă între mai multe sau toate persoanele îndreptățite să o ceară. În acest caz instanța va hotărî, totodată, modul în care se va împărți întreținerea între persoanele care urmează să o primească.

Articolul 93

Obligația de întreținere se execută în natura sau prin plata unei pensii în bani.

Instanța judecătorească va stabili felul și modalitățile executării, ținînd seama de împrejurări.

Articolul 94

Întreținerea este datorată potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui ce urmează să o plătească.

Instanța judecătorească va putea mari sau micșora obligația de întreținere sau să hotărî, încetarea ei, după cum se schimbă mijloacele celui care dă întreținerea sau nevoia celui ce o primește.

Cînd întreținerea este datorată de părinte sau de cel care înfiază, ea se stabilește pînă la o pătrime din cîștigul sau din munca pentru un copil, o treime pentru doi copii și o jumătate pentru trei sau mai mulți copii.

Articolul 95

Obligația de întreținere se stinge, în afară de cazul prevăzut în art. 96., prin moartea debitorului sau a celui îndreptățit la pensia de întreținere.

Articolul 96

Moștenitorul persoanei care a fost obligată la întreținerea unui minor sau care i-a dat întreținerea fără să aibă obligația legală este ținut, în măsura valorii bunurilor moștenite, să continue întreținerea, dacă părinții minorului au murit, sînt dispăruți sau sînt în nevoie, însă numai cât timp cel întreținut este minor.

În cazul în care sînt mai mulți moștenitori, obligația este solidară, fiecare dintre ei contribuind proporțional cu valoarea bunurilor moștenite.

Titlul III*1)

*1) Potrivit art 14 din [Legea nr. 11/1990](#) privind încuviințarea adopției (republicată în M. Of. nr. 159 din 24 iulie 1995), dispozițiile prevăzute în capitolul III din Codul familiei se modifica în mod corespunzător prevederilor din această lege.

Ocrotirea celor lipsiți de capacitate, a celor cu capacitate restrânsă și a altor persoane

Capitolul 1 **Ocrotirea minorului**

Secțiunea I

Drepturile și îndatoririle părinților față de copii și minori

Articolul 97

Ambii părinți au aceleași drepturi și îndatoriri față de copiii lor minori, fără a deosebi după cum aceștia sînt din căsătorie, din afară căsătoriei ori înfiați.

Ei exercita drepturile lor părintești numai în interesul copiilor.

Articolul 98

Măsurile privitoare la persoana și bunurile copiilor se iau de către părinți, de comun acord.

Dacă unul dintre părinți este mort, decăzut din drepturile părintești, pus sub interdicție sau, din orice împrejurare, se afla în neputință de a-și manifesta voința, celălalt părinte exercita singur drepturile părintești.

Articolul 99

De câte ori se ivește neînțelegere între părinți cu privire la exercițiul drepturilor părintești, autoritatea tutelara, după ce asculta pe părinți, hotărăște, potrivit cu interesul copilului.

Articolul 100

Copilul minor locuiește la părinții săi.

Dacă părinții nu locuiesc împreună, aceștia vor decide, de comun acord, la care dintre ei va locui copilul.

În caz de neînțelegere între părinți, instanța judecătorească, ascultând autoritatea tutelara, precum și pe copil, dacă acesta a împlinit vîrsta de zece ani, va decide, ținînd seama de interesele copilului.

Articolul 101

Părinții sînt datori să îngrijească de copil.

Ei sînt obligați să crească copilul, îngrijind de sănătatea și dezvoltarea lui fizica, de educarea, învățătura și pregătirea profesională a acestuia, potrivit cu însușirile lui, în conformitate cu țelurile statului, spre a-l face folositor colectivității.

Articolul 102

Autoritatea tutelara*2) poate da încuviințare copilului, la cererea acestuia, după împlinirea vârstei de patrusprezece ani, să-și schimbe felul invataturii ori pregătirii profesionale stabilită de părinți sau să aibă locuința pe care o cere desăvîrșirea invataturii ori pregătirii profesionale.

*2) A se vedea nota de la art. 78 alin. 3.

Articolul 103

Părinții au dreptul să ceară înapoierea copilului de la orice persoană care îl tine fără drept.

Instanța judecătorească va respinge cererea, dacă înapoierea este contrară intereselor copilului. Acesta va fi ascultat dacă a împlinit vîrsta de zece ani.

Articolul 104

Abrogat.*3)

*3) [Art. 104 a fost abrogat prin Legea nr. 3/1970](#), publicată în B. Of. nr. Z8 din 28 martie 1970.

Articolul 105

Părinții au dreptul și îndatorirea de a administra bunurile copilului lor minor și de a-l reprezenta în actele civile pînă la data cînd el împlinește vîrsta de patrusprezece ani.

După împlinirea vârstei de patrusprezece ani minorul exercita singur drepturile și își executa tot astfel obligațiile, însă numai cu încuviințarea prealabilă a părinților, spre a-l apăra împotriva abuzurilor din partea celui de-al treilea.

Dispozițiile secțiunii a II-a din prezentul capitol vor fi aplicabile prin asemănare. Cu toate acestea nu se va întocmi inventarul prevăzut în art. 126, în cazul în care copilul nu are alte bunuri decât cele de uz personal.

Articolul 106

Părintele nu are nici un drept asupra bunurilor copilului și nici copilul asupra bunurilor părintelui în afară de dreptul la moștenire și la întreținere.

Articolul 107

Copilul minor este întreținut de părinții săi.

Dacă minorul are un venit propriu, care nu este îndestulător, părinții au obligația să asigure condițiile necesare pentru creșterea, educarea, învățătura și pregătirea sa profesională.

În caz de neînțelegere, îndeplinirea obligației de întreținere datorată de părinți minorului, felul și modalitățile executării precum și contribuția fiecăruia dintre părinți, se vor stabili de instanța judecătorească cu ascultarea autorității tutelare.

Articolul 108

Autoritatea tutelara este obligată să exercite un control efectiv și continuu asupra felului în care părinții își îndeplinesc îndatoririle privitoare la persoana și bunurile copilului.

Delegații autorității tutelare au dreptul să viziteze copiii la locuința lor și să se informeze pe orice cale despre felul cum aceștia sunt îngrijiti în ceea ce privește sănătatea și dezvoltarea lor fizică, educarea, învățătura și pregătirea lor profesională, în conformitate cu țelurile statului, pentru o activitate folositoare colectivității; la nevoie, ei vor da îndrumările necesare.

Articolul 109

Dacă sănătatea sau dezvoltarea fizică a copilului este primejduită prin felul de exercitare a drepturilor părintești, prin purtare abuzivă sau prin neglijența gravă în îndeplinirea îndatoririlor de părinte, ori dacă educarea, învățătura sau pregătirea profesională a copilului nu se face în spirit de devotament față de România, instanța judecătorească, la cererea autorității tutelare, va pronunța decăderea părintelui din drepturile părintești.

Citarea părinților și a autorității tutelare este obligatorie.

Articolul 110

Decăderea din drepturile părintești nu scutește pe părinte de îndatorirea de a da întreținere copilului.

Articolul 111

Autoritatea tutelara va îngădui părintelui decăzut din drepturile părintești să păstreze legături personale cu copilul, afară numai dacă, prin asemenea legături, creșterea, educarea, învățătura sau pregătirea profesională a copilului ar fi în primejdie.

Articolul 112

Instanța judecătorească va reda părintelui decăzut din drepturile părintești exercițiul acestor drepturi, dacă au încetat împrejurările care au dus la decădere, astfel încât, prin redarea acestor drepturi, creșterea, educarea, învățătura, pregătirea profesională și interesele patrimoniale ale copilului nu mai sunt în primejdie.

Secțiunea a II - a

Tutela minorului

Articolul 113

În cazul în care ambii părinți fiind morți, necunoscuți, decăzuți din drepturile părintești, puși sub interdicție, dispăruți ori declarați morți, copilul este lipsit de îngrijirea ambilor părinți precum, și în cazul prevăzut de art. 85, copilul va fi pus sub tutela.

Articolul 114

Tutela se exercită numai în interesul minorului.

Articolul 115

Au obligația ca, în termen de cel mult cinci zile de la data când se afla de existența unui minor lipsit de îngrijire părintească în cazurile prevăzute în art. 113, să înștiințeze autoritatea tutelara:

- a) persoanele apropiate minorului precum și administratorii și locatarii casei în care locuiește minorul;
- b) serviciul de stare civilă, cu prilejul înregistrării morții unei persoane, precum și biroul notarial de stat, cu prilejul deschiderii unei moșteniri;
- c) instanțele judecătorești, procuratura și poliția cu prilejul pronunțării, luării sau executării unor măsuri privative de libertate;
- d) organele administrației de stat, organizațiile obștești, instituțiile de ocrotire, precum și orice altă persoană.

Articolul 116

Numirea tutorelui se face de autoritatea tutelara, din oficiu sau la încunoaștințarea acesteia, de către cei arătați în art. 115.

Articolul 117

Nu poate fi tutore:

- a) minorul sau cel pus sub interdicție;
- b) cel decăzut din drepturile părintești sau declarat incapabil de a fi tutore;
- c) cel căruia i s-a restrâns exercițiul unor drepturi politice sau civile, fie în temeiul legii, fie prin hotărâre judecătorească, precum și cel cu rele purtări;
- d) cel lipsit, potrivit legii speciale, de dreptul de a alege și de a fi ales deputat;
- e) cel care, exercitând o alta tutela, a fost îndepărtat din aceasta;
- f) cel care, din cauza intereselor potrivnice cu ale minorului, nu ar putea îndeplini sarcina tutelei.

Cînd vreuna din împrejurările arătate în prezentul articol se ivește în timpul tutelei, tutorele va fi îndepărtat.

Articolul 118

Cel numit tutore nu poate refuza aceasta sarcina.

Cu toate acestea poate refuza sarcina tutelei:

- a) cel care are vîrsta de șaiszeci de ani împliniți;
- b) femeia însărcinată sau mama unui copil mai mic de opt ani;
- c) cel care crește sau educa doi sau mai mulți copii;
- d) cel care exercită a alta tutela sau o curatela;
- e) cel care, din cauza bolii, a infirmității, a felului îndeletnicirii, a departării domiciliului de locul unde se afla bunurile minorului sau din alte motive întemeiate, nu ar putea să îndeplinească aceasta sarcina.

Dacă vreuna dintre împrejurările arătate în prezentul articol se ivește în timpul tutelei, tutorele poate cere să fie înlocuit.

Articolul 119

Autoritatea tutelara va comunica în scris tutorelui numirea sa și va afișa decizia de numire la consiliul popular de la domiciliul minorului.

Drepturile și îndatoririle tutorelui încep de la primirea comunicării.

Între timp autoritatea tutelara poate lua măsurile provizorii cerute de interesele minorului.

Articolul 120

Tutorele care, fiind în exercițiul atribuțiilor sale, a cerut înlocuirea este obligat să-și exercite aceste atribuții pînă la rezolvarea cererii sale de înlocuire.

Articolul 121

Tutela este o sarcina gratuita.

Cu toate acestea, autoritatea tutelara, ținînd seama de muncă depusă în administrarea averii și de starea materială a minorului și a tutorelui, va putea acorda acestuia din urma o remunerație, care nu va depăși zece la suta din veniturile bunurilor minorului. Autoritatea tutelara, potrivit împrejurărilor, va putea modifica sau suprima aceasta remunerație.

Articolul 122

Minorul pus sub tutela locuiește la tutore. Numai cu încuviințarea autorității tutelare minorul poate avea o alta locuință.

Articolul 123

Tutorele are obligația de a îngriji de minor.

El este obligat să crească copilul, îngrijind de sănătatea și dezvoltarea lui fizică, de educarea, învățătura și pregătirea profesională a acestuia, potrivit cu însușirile lui, în conformitate cu țelurile statului, spre a-l face folositor colectivității.

Articolul 124

Tutorele are obligația de a administra bunurile minorului și de a-l reprezenta în actele civile, însă numai pînă la data cînd acesta împlinește vîrsta de patrusprezece ani.

După împlinirea vîrstei de patrusprezece ani minorul își exercită drepturile și își execută tot astfel obligațiile, însă numai cu încuviințarea prealabilă a tutorelui, spre a-l apăra împotriva abuzurilor din partea celor de-al treilea.

Articolul 125

Dispozițiile art. 102, 103 și 106 se aplică în mod corespunzător și în cazul tutelei.

Articolul 126

După numirea tutorelui și în prezenta acestuia un delegat al autorității tutelare va verifica la fața locului toate bunurile minorului, întocmind, potrivit dispozițiilor Codului de procedura civilă, un inventar, care va fi supus aprobării autorității tutelare.

Creanțele pe care le au față de minor tutorele, soțul, o ruda în linie dreaptă ori frații sau surorile tutorelui pot fi plătite numai cu aprobarea autorității tutelare.

Articolul 127

Autoritatea tutelara va stabili suma anuală necesară pentru întreținerea minorului și administrarea bunurilor sale. Ea va putea modifica, potrivit împrejurărilor, această sumă.

Cheltuielile necesare pentru întreținerea minorului și administrarea bunurilor sale se acoperă din veniturile acestuia. În cazul în care veniturile minorului nu sînt îndestulătoare, autoritatea tutelara va dispune vînzarea bunurilor minorului.

Dacă minorul este lipsit de bunuri și nu are părinți sau alte rude care sînt obligați de lege să-i dea întreținere, autoritatea tutelara va cere Direcției județene sau a municipiului București pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale*1) să contribuie la întreținerea lui.

*1) În prezent, Direcția de muncă și ocrotiri sociale.

Articolul 128

Este oprit să se încheie acte juridice între tutore, soțul, o ruda în linie dreaptă ori frații sau surorile tutorelui, de o parte, și minor, de alta.

Articolul 129

Tutorele nu poate, în numele minorului, să facă donații și nici să garanteze obligația altuia.

Tutorele nu poate, fără prealabilă încuviințare a autorității tutelare, să facă valabilă înstrăinarea ori gajarea bunurilor minorului, renunțarea la drepturile patrimoniale ale acestuia, precum și să încheie orice alte acte care depășesc dreptul de a administra.

Actele făcute cu încălcarea dispozițiilor de mai sus sînt anulabile.

Cu toate acestea, tutorele poate înstrăina, fără prealabilă încuviințare a autorității tutelare, bunurile supuse pieirii ori stricăciunii, precum și bunurile devenite nefolositoare pentru minor, dacă valoarea acestora din urma nu depășește două sute cincizeci de lei.

Articolul 130

Autoritatea tutelara va acorda încuviințarea, numai dacă actul răspunde unei nevoi sau prezintă un folos neîndoielnic pentru minor.

Încuviințarea se va da pentru fiecare act în parte.

În caz de vînzare, încuviințarea va arata dacă vînzarea se va face prin buna învoiala sau în alt mod.

În toate cazurile, autoritatea tutelara poate indica tutorelui modul în care se întrebuințează sumele de bani obținute.

Articolul 131

Sumele de bani care întrec nevoile întreținerii minorului și ale administrării bunurilor sale, precum și hîrțile de valoare, vor fi depuse, pe numele minorului, la o casa de păstrare de stat, de unde nu vor putea fi ridicate decât cu încuviințarea autorității tutelare.

Tutorele poate depune și sumele necesare întreținerii, tot pe numele minorului. Acestea se vor trece într-un cont separat și vor putea fi ridicate de tutore, fără încuviințarea prevăzută în alineatul precedent.

Articolul 132

Ori de câte ori se ivesc între tutore și minor interese contrare, care nu sînt dintre cele care trebuie să ducă la întocmirea tutorelui, autoritatea tutelara va numi un curator.

Articolul 133

Minorul care a împlinit vîrsta de patrusprezece ani încheie actele juridice cu încuviințarea prealabilă a tutorelui, iar în cazurile prevăzute în art. 132 și 152 lit. c, cu încuviințarea prealabilă a curatorului.

Dacă actul pe care minorul urmează să-l încheie face parte dintre acelea pe care tutorele nu le poate încheia decât cu încuviințarea autorității tutelare, va fi necesară și prealabilă încuviințare a acesteia.

Minorul nu poate să facă nici chiar cu încuviințare, donații și nici să garanteze obligația altuia.

Actele făcute cu încălcarea dispozițiilor de mai sus sînt anulabile.

Articolul 134

Tutorele este dator să prezinte anual autorității tutelare o dare de seama despre modul cum a îngrijit de minor, precum și despre administrarea bunurilor acestuia.

Darea de seama se va prezenta autorității tutelare în termen de treizeci de zile de la sfîrșitul anului calendaristic.

În afară de darea de seama anuală, tutorele este obligat, la cererea autorității tutelare, să dea oricînd dări de seama despre felul cum a îngrijit de minor, precum și despre administrarea bunurilor acestuia.

Articolul 135

Autoritatea tutelara va verifica socotelile privitoare la veniturile minorului și la cheltuielile făcute cu întreținerea acestuia și administrarea bunurilor sale și, dacă sînt regulat întocmite și corespund realității, va da descărcare tutorelui.

Articolul 136

Autoritatea tutelara va exercita un control efectiv și continuu asupra modului în care tutorele își îndeplinește îndatoririle sale cu privire la minor și bunurile acestuia, dispozițiile art. 108 alin. 2 fiind aplicabile.

Pentru înlesnirea controlului, autoritatea tutelara va putea cere colaborarea organelor administrației de stat și instituțiilor de ocrotire.

Articolul 137

Felul invataturii sau pregătirii profesionale, ce minorul primea la data numirii tutorelui, nu poate fi schimbat de acesta decât cu încuviințarea autorității tutelare.

Articolul 138

Minorul, precum și toți cei prevăzuți în art. 115, pot face plângere autorității tutelare cu privire la actele sau faptele tutorelui păgubitoare pentru minor.

Tutorele va fi îndepărtat dacă săvârșește un abuz, o neglijență grava sau fapte care îl fac nevrednic de a fi tutore, precum și dacă nu își îndeplinește mulțumitor sarcina.

Articolul 139

Pînă la intrarea în funcțiune a noului tutore autoritatea tutelara va numi un curator.

Articolul 140

La încetarea tutelei, tutorele este dator ca, în termen de cel mult treizeci de zile, să prezinte autorității tutelare o dare de seama generală. El are aceeași îndatorire și în caz de îndepărtare din tutela.

Bunurile care au fost în administrarea tutorelui vor fi predate, după caz, fostului minor, moștenitorilor acestuia sau noului tutore.

Articolul 141

După predarea bunurilor, verificarea socotelilor și aprobarea lor, autoritatea tutelara va da tutorelui descărcare de gestiune sa.

Chiar dacă autoritatea tutelara a dat tutorelui descărcare de gestiune, acesta răspunde pentru paguba pricinuită prin culpa sa.

Tutorele care înlocuiește pe un alt tutore are obligația sa ceara fostului tutore repararea pagubelor ce acesta a pricinuit minorului prin culpa sa.

Capitolul 2

Interdicția

Articolul 142

Cel care nu are discernământ pentru a se îngriji de interesele sale, din cauza alienației mintale ori debilității mintale, va fi pus sub interdicție.

Pot fi puși sub interdicție și minorii.

Articolul 143

Interdicția poate fi cerută de autoritatea tutelara, precum și de toți cei prevăzuți în art. 115.

Articolul 144

Interdicția se pronunța de instanța judecătorească, cu concluziile procurorului, și își produce efectele de la data cînd hotărîrea a rămas definitivă.

După ce a rămas definitivă, hotărîrea se va comunica, fără întîrziere, de către instanța judecătorească ce a pronunțat-o, instanței locului unde actul de naștere al celui pus sub interdicție a fost înregistrat, spre a fi transcrisă în registrul anume destinat.

Cînd sentința judecătorei prin care s-a pronunțat interdicția a fost atacată cu recurs și acesta a fost respins, instanța de recurs va face ea însăși comunicarea prevăzută de acest articol, trimițând în copie dispozitivul sentinței.

Incapacitatea celui pus sub interdicție nu va putea fi opusă unui al treilea decât de la data transcrierii hotărîrii, afară numai dacă cel de-al treilea a cunoscut interdicția pe alta cale.

Articolul 145

Hotărîrea de punere sub interdicție rămasă definitivă va fi comunicată de instanța judecătorească autorității tutelare, care va desemna un tutore.

De asemenea, hotărîrea de punere sub interdicție rămasă definitivă va fi comunicată medicului șef al comunei, orașului, municipiului sau al sectorului București, pentru ca acesta să instituie asupra celui interzis, potrivit instrucțiunilor Ministerului Sănătății, o supraveghere medicală permanentă.

Articolul 146

În caz de nevoie și pînă la rezolvarea cererii de punere sub interdicție, autoritatea tutelară va putea numi un curator pentru îngrijirea persoanei și reprezentarea celui a cărui interdicție a fost cerută precum și pentru administrarea bunurilor.

Articolul 147

Regulile privitoare la tutela minorului care nu a împlinit vîrsta de patrusprezece ani se aplică și în cazul tutelei celui pus sub interdicție, în măsura în care legea nu dispune altfel.

Articolul 148

Tutorele celui pus sub interdicție este în drept să ceară înlocuirea sa după trei ani de la numire.

Articolul 149

Tutorele este dator să îngrijească de cel pus sub interdicție, spre a-i grăbi vindecarea și a-i îmbunătăți condițiile de viață; în acest scop, se vor întrebuița veniturile și la nevoie toate bunurile celui pus sub interdicție.

Autoritatea tutelară, de acord cu serviciul sanitar competent și ținînd seama de împrejurări, va hotărî dacă cel pus sub interdicție va fi îngrijit la locuința lui ori într-o instituție sanitară.

Articolul 150

Minorul care la data punerii sub interdicție, se afla sub ocrotirea părinților, va rămîne sub aceasta ocrotire pînă la data cînd devine major, fără a se numi tutore. Dispozițiile art. 149 sînt aplicabile și situației prevăzute în prezentul alineat.

Dacă la data cînd minorul devine major el se afla încă sub interdicție, autoritatea tutelară va numi un tutore.

În cazul în care, la data punerii sub interdicție, minorul se afla sub tutela, autoritatea tutelară va hotărî dacă fostul tutore al minorului păstrează sarcina tutelei sau va numi un nou tutore.

Articolul 151

Dacă au încetat cauzele care au provocat interdicția, instanța judecătorească va pronunța, ascultînd concluziile procurorului, ridicarea sa.

Cererea se va putea face de cel pus sub interdicție, de tutore, precum și de toți cei prevăzuți în art. 115.

Hotărîrea care pronunța ridicarea interdicției își produce efectele de la data cînd a rămas definitivă. Ea se va comunica, de către instanța judecătorească care a pronunțat-o, instanței locului unde s-a transcris hotărîrea de punere sub interdicție, spre a fi de asemenea transcrisă în registrul prevăzut de art. 144 și, totodată, spre a se face, în același registru mențiune despre ridicarea interdicției, pe marginea hotărîrii care a pronunțat interdicția.

Încetarea dreptului de reprezentare a tutorelui nu va putea fi opusă unui al treilea decît de la data cînd, potrivit dispozițiilor alineatului precedent, a fost făcută mențiune despre ridicarea interdicției, afară numai dacă cel de-al treilea a cunoscut ridicarea interdicției pe alta cale.

Capitolul 3 Curatela

Articolul 152

În afară de alte cazuri prevăzute de lege, autoritatea tutelară va putea institui curatela:

- a) dacă, din cauza batranetii, a bolii sau a unei infirmități fizice, o persoană, deși capabilă, nu poate, personal să-și administreze bunurile sau să-și apere interesele în condiții multumitoare și, din motive temeinice, nu-și poate numi un reprezentant;
- b) dacă din cauza bolii sau din alte motive, o persoană, deși capabilă, nu poate, nici personal, nici prin reprezentanți, să ia măsurile necesare în cazuri a căror rezolvare nu suferă amănare;
- c) dacă, din cauza bolii sau din alte motive, părintele sau tutorele este împiedicat să îndeplinească un anumit act în numele persoanei ce reprezintă sau ale carei acte le încuviințează;
- d) dacă o persoană, fiind obligată să lipsească vreme îndelungată de la domiciliu, nu a lăsat un mandatar general;
- e) dacă o persoană a dispărut fără a se avea știri despre ea și nu a lăsat un mandatar general.

Articolul 153

În cazurile prevăzute în art. 152, instituirea curatelei nu aduce nici o atingere capacității celui pe care curatorul îl reprezintă.

Articolul 154

Curatela se poate institui la cererea celui care urmează a fi reprezentat, a soțului sau, a rudelor, a celor arătați în art. 115, precum și a tutorelui, în cazul prevăzut în art. 152 lit. c. Autoritatea tutelara poate institui curatela și din oficiu.

Curatela nu se poate institui decât cu consimțământul celui reprezentat, în afară de cazurile în care consimțământul nu poate fi dat.

Articolul 155

În cazurile în care se instituie curatela se aplică regulile de la mandat.

Autoritatea tutelara poate da instrucțiuni curatorului, în locul celui reprezentat, în toate cazurile în care acesta din urma nu este în măsura să o facă.

Articolul 156

Curatorul este în drept să ceară înlocuirea sa după trei ani de la numire.

Articolul 157

Dacă au încetat cauzele care au provocat instituirea curatelei, aceasta va fi ridicată de autoritatea tutelara la cererea curatorului a celui reprezentat, a oricăruia dintre cei prevăzuți în art. 115 ori din oficiu.

Capitolul 4 **Autoritatea tutelara*1)**

*1) 1 A se vedea nota de la art. 78.

Articolul 158

Atribuțiile de autoritate tutelara aparțin organelor executive și de dispoziție ale consiliilor comunale, orașenești, municipale sau de sector al municipiului București*2).

*2) A se vedea nota de la art. 4.

Articolul 159

Autoritatea tutelara competența este:

- a)** pentru ocrotirea părintească și tutela minorului, cea de la domiciliul minorului;
- b)** pentru tutela persoanei pusă sub interdicție, cea de la domiciliul acesteia;
- c)** pentru curatela prevăzută în art. 152 lit. a sau c, cea de la domiciliul persoanei reprezentate sau al minorului de patrusprezece ani;
- d)** în cazul prevăzut în art. 152 lit. b, fie autoritatea tutelara de la domiciliul persoanei reprezentate fie, autoritatea tutelara de la locul unde trebuie luate măsurile urgente;
- e)** pentru curatela prevăzută în art. 152 lit. d sau e, cea de la ultimul domiciliu din țara al celui lipsa ori celui dispărut.

Articolul 160

Deciziile autorității tutelare pot fi atacate la autoritatea ierarhic superioară, care, potrivit legii, exercita atribuțiile de îndrumare și control.

Dispoziții finale

Articolul 161

Prezentul cod intră în vigoare la data de 1 februarie 1954.
